

Passie voor Spoor

Nederlandse Vereniging van
Belangstellenden in het
Spoor- en tramwegwezen

www.nvbs.com

NVBS Utrecht

Programma najaar 2024

Maandag 4 november 2024. Railvervoer in Kroatië. Presentatie John Krijgsman

De **NVBS** is een vereniging van en voor spoor- en trambelangstellenden: mensen met passie voor spoor! Meer dan 20 regionale afdelingen organiseren veelal maandelijks interessante presentaties door boeiende sprekers. Elke maand verschijnt het fraai geïllustreerde blad 'Op de Rails' en op de website <http://www.nvbs.com> staat actuele informatie over de activiteiten van de vereniging. Regelmatig worden excursies en buitenlandse reizen georganiseerd en de afdeling Jongeren onderneemt speciale activiteiten voor jonge spoorliefhebbers. De NVBS Winkel heeft een groot assortiment boeken en dvd's over railverkeer. Wie boeken en documentatie zoekt, kan terecht bij de NVBS Bibliotheek en de enorme collecties foto's en documenten. De Winkel, de Bibliotheek en de documentatiecentra zijn gevestigd in 'NVBS Centraal', een gezellige ontmoetingsplaats voor spoorhobbyisten in het stationsgebouw van Amersfoort, Stationsplein 43, met uitzicht op het spoor. U vindt de locatie aan de stadszijde van de hoofduitgang, daar links en bij de eerste ingang naar binnen. U bent van harte welkom!

Maandag 2 september 2024

Belgische verhalen

Presentatie Sicco Dierdorp

Al vanaf jonge leeftijd ontwikkelde Dierdorp een passie voor de spoorwegen in België. In die tijd werd daar soms een beetje vreemd tegenaan gekeken: er waren in Nederland niet veel lotgenoten. Het eigen land, Duitsland of de meer gekende vakantiegebieden hadden de voorkeur. België kenden de meesten toch enkel van de passage op doortocht, waar je aan de wegen en omgeving precies kon zien waar je de grens overstak. Voor wat betreft de treinen was het vooral 'een verouderde bende' vergeleken met het relatief moderne Nederlandse spoor. In Roosendaal kwamen donkergroene blokkendozen de grens over, in Neerpelt werden stoomverwarmde dieseltreinen nog vanuit seinhuizen het station in- en uitgeleid en in de Ardennen leken de

stationnetjes in de tijd bevroren sinds de jaren stillekes.

Toch is het precies die cultuurshock die het land enorm interessant maakt, niet alleen als spoorland. Een boeiende geschiedenis met sterke invloeden van de Europese industriële revolutie en voortdurende politieke strijd leidde tot een ongekend dicht spoorwegnet. Een net dat in de loop van de jaren steeds verder inkromp, maar niet zonder strijd. De Belgische geschiedenis en cultuur bleef nog jaren, zichtbaar en minder zichtbaar, voortleven in het spoor. Zo is er nu bij elke spoorlijn, al verdwenen of niet, wel een bijzonder verhaal te vertellen. In deze presentatie zal een aantal van deze verhalen verteld worden, geïllustreerd met kaarten en foto's uit het verre en recentere verleden.

Het verhaal begint met een korte geschiedenis: hoe is het nou allemaal zo gekomen. België had zo'n dicht spoorwegnet en stations met veel grandeur, maar toen kwam er het verval. Dan gaan we op reis naar een aantal locaties en lijnen waar een interessant verhaal over te vertellen is. Een verhaal over een vergeten spoorlijn naar Nederland waar het tracé op vier plekken werd gewijzigd. Of een 'Kanonenbahn' door een grensgebied met een geopolitieke geschiedenis van wereldbelang. We kijken naar treinen waar je liever niet te dicht bij in de buurt kwam, maar toch dag in dag uit dwars door een grote stad reden. En natuurlijk zien we die typische Belgische spoorsfeer, waar je op de grote stelplaatsen nog gewoon kon rondstruinen op een zaterdag, waar de gemiddelde machinist je meevroeg in de cabine en waar soms de lokale stationschef nog wel 'wat kon regelen'. Een speciale voorkeur is er daarbij voor de onbekende, vergeten lijntjes die vaak verrassend boeiende verhalen uit het verleden hebben. Lijntjes die anno 2024 op grote schaal niet meer bestaan, ook in België niet meer.

Maandag 7 oktober 2024

De Haagse tram in de jaren 60 en trams en treinen in de Balkan en Roemenië

Presentatie Bert van Raaij

Voor de pauze gaan we naar het Den Haag van de jaren zestig.

Er vonden grote veranderingen in het tramnet van de HTM plaats.

Het vooroorlogse trammaterieel verdween en er werd uitsluitend met moderne PCC-cars gereden.

Ook vond er een reorganisatie van het tramnet plaats, waarbij lijnen werden samengevoegd en de tram verdween op veel trajecten.

Als middelbaar scholier in Den Haag trok ik er op uit om dit alles met de camera vast te leggen.

Na de pauze bezoeken we de Balkan. De tram- en treinfoto's zijn genomen tijdens een NVBS-reis in 2004 en tijdens een autoreis die ik maakte in 2006. We bezoeken onder andere de trambedrijven van Zagreb, Sarajevo en Belgrado en maken enkele ritten per stoomtrein. Tenslotte een verslag van een rondreis door Roemenië in 2011 met plaatjes van tram en trein.

Maandag 4 november 2024 **Railvervoer in Kroatië** **Presentatie John Krijgsman**

John Krijgsman neemt ons mee naar een land dat nog niet bestond toen hij er in 1972 zijn eerste dia's maakte. Kroatië was toen nog een van de deelstaten van de federale republiek Joegoslavië. Op 25 juni 1991 verklaarden de Kroaten zich onafhankelijk, waarna een bloedige afscheidingsoorlog volgde. Pas eind 1995 werd de strijd beëindigd en werden de grenzen van Kroatië getrokken zoals ze vandaag de dag nog zijn. Het uiteenvallen van Joegoslavië betekende ook het verdwijnen van de federale spoorwegmaatschappij. In Kroatië opereert sindsdien de Hrvatske željeznice (HŽ).

Het land is in 2013 toegetreden tot de Europese Unie, waarna het spoorweganet conform Europese richtlijnen is opgeknipt in verschillende bedrijfsonderdelen en ook opengesteld is voor andere (goederen)vervoerders. De oorlogsschade is inmiddels grotendeels hersteld, maar het land en de spoorwegen zijn nog altijd arm. Trams rijden nog in twee Kroatische steden: in de hoofdstad Zagreb en in de provincieplaats Osijek. Dankzij de nalatenschap van ons Rotterdamse NVBS-lid Hans Oerlemans kunnen we ook nog iets zien van het in 1970 opgeheven trambedrijfje van Dubrovnik. Bijgevoegd zijn kaartjes van het spoorweganet (waarop ook het net van Bosnië-Herzegovina is afgebeeld) en van de tramnetten van Zagreb en Osijek. Handig om te printen en tijdens de presentatie bij de hand te hebben.

Maandag 2 december 2024 **Tram en trein in België 1960-1990** **Presentatie Peter Eradus**

In de jaren '60 kent België nog een uitgestrekt netwerk van interlokale tramlijnen. Het land straalt ook een authentieke sfeer uit, met oude auto's, veel reclameborden en houten trams. Vanaf de jaren '60 verdwijnen veel tramlijnen, maar er komt ook nieuw materieel. In zijn presentatie toont Peter Eradus onder andere beelden uit Antwerpen, Brussel, Gent, Luik en Verviers, maar ook de tram naar de

grotten van Han. Naast de tram is er ook aandacht voor het Belgische spoor vanaf 1980 met een groot aantal materieeltypen dat allang niet meer in dienst is

NVBS Utrecht organiseert van september tot en met mei bijeenkomsten. Helaas zijn we op dit moment dakloos en kunnen we in Coffeemanía niet terecht.. De presentaties worden tijdelijk gehouden in **NVBS Centraal te Amersfoort**. Een locatie die NVBS-leden wel weten te vinden. U bent welkom vanaf 7 uur. Raadpleeg dit seizoen de website voor het afdelingsprogramma van NVBS Utrecht. Die informatie is actueler dan de aankondigingen in Op de Rails. Het programma duurt van **19.45 uur tot uiterlijk 22.30 uur**. De toegang is **€4,00** per persoon. NVBS Centraal is makkelijk bereikbaar per trein. Met de trein stap je uit naast de deur.

Voorzitter Peter Doove.
Secretaris/Penningmeester Mar de Klerk.
utrecht@nvbs.com

Interesse in nieuws? Verenigingsnieuws, nieuw in de winkel, bibliotheek en archief. Reistips en de Railagenda. Het zoekplaatje en nog veel meer. Meld je aan voor de gratis nieuwsbrief NVBS Actueel via de website www.NVBS.com informatie en aanmelden.